UJYDE202

लघुत्तरापे क्षणः प्रश्नाः

1. वेदशब्दस्यनिष्पत्तिःकस्यचतुर्थःधातुःभवति?
2. वेदस्यचत्वारःविभागाःके?
3. ऋग्वेदस्यउपवेदःकः?
4. धनुर्वेदःकस्यवेदस्यउपवेदः?
5. सामवेदस्यउपवेदःकः?
6. स्थापत्यवेदःकस्यवेदस्यउपवेदः?
7. वास्तुशास्त्रेकेनवेदेन, केनउपवेदेनचसम्बन्धःअस्ति?
8. ऋग्वेदेवास्तुशास्त्रस्यउल्लेखःकस्मिन्मन्त्रेदृश्यते?
9. वास्तुशास्त्रस्ययःभेदाःके?
10. वास्तुशब्दस्यनिष्पत्तिंलिखत।
11. वास्तुशब्दस्यअर्थःकः?
12. मानवसम्बद्धानिवास्तूनिकानि?
13. वास्तुशब्दस्यपर्यायपदानिकानि?
14. वास्तुशास्त्रस्यकतिप्रवर्तकाःसन्ति?

15. वास्तुशास्त्रस्यपरम्परांलिखत।

16. केषुकेषुपुराणेषुवास्तुशास्त्रस्यउल्लेखाःसन्ति?

17. समराङ्गणसूत्रधारस्यकर्ताकः?

18 वराहमिहिराचार्येणलिखितःसंहिताग्रन्थःकः?

19 बृहत्संहिता-वास्तुतत्त्वादयोःकर्तारःके?

20. गृहनिर्माणार्थम्आदौकस्यअनुकूल्यंविचारणीयम्?

21. गृहनिर्माणार्थंविचारणीयाःअंशाःके?

22. गृहनिर्माणार्थंभूचयनस्यआवश्यकताका?

23. गृहनिर्माणार्थंकीदृशीभूःचेतव्या?

24. भूचयनस्यआधारभूताःप्रमुखसिद्धान्ताःके?

25. गृहनिर्माणार्थंभूचयनातिरिक्तंग्रामवास-निर्णयस्यआवश्यकताका?

26. ग्रामवासचिन्तनस्यप्रकाराःके?

27. किंनामनराकारचक्रम्?

28. कानामशिवावली?

29. अवर्गाक्षराणांदिक्का? वर्गाधिपश्चकः?

30. कवर्गाक्षराणिकानि? वर्गाधिपश्चकः?

31. गरुडस्यरिपुःकः?

32. कानामकाकिणी?

33. ग्रामवासिनिर्णयेकाकिणीविचारकरणस्यप्राधान्यंकिम्?

34. ग्रामस्यकाकिणीसङ्ख्यानयनसूत्रंलिखत।

35. नरस्यकाकिणीसङ्ख्यानयनसूत्रंलिखत।

36.

अक्षयस्यकृतेत्रिपतिःवासार्थंयोग्यःभवतिवानवेतिकाकिणीविचारानुसारंगणयित्वावदत।

37.

स्वकीयव्यवहारनामराशितःग्रामराशिःकियन्मितोभवतिचेत्सःग्रामःतस्यमनुष्यस्यकृतेवासयोग्यःभवतीत्यर्थः?

38. केषांकृतेग्रामस्यमध्यभागःवासार्थम्अशुभप्रदःभवति?

39. वृश्चिकराशेःकृतेमुहूर्तशास्त्रेनिर्दिष्टानिनाम्नःप्रथमाक्षराणिकानि?

40. वायव्यकोणेप्लवयुक्तायांभूमौगृहनिर्माणस्यफलंकिम्?

41. कस्यांदिशिप्लवयुक्तायांभूमौगृहनिर्माणेनमृत्युःभवति?

42. कासुदिक्षुप्लवयुक्तासुभूमिषुगृहनिर्माणंशुभदंभवति?

43.वास्तुपुरुषो नामः कः?

44. वास्तुपुरुषस्य शरः कस्यां दि श वर्तते?

45. वास्तुशास्त्रस्यप्राणःकः?

46.ब्रह्मणा वास्तुपुरुषस्य कृते प्रदत्तः वरप्रसादः कः?

47.वास्तुपुरुषस्य अङ्गेषु कति देवाः तिष्ठन्ति ?

48. वास्तुनरस्य बहिर्भागे मध्यभागे च कति देवाः तिष्ठन्ति?

49. भवनेषु कीदृशस्य वास्तुवेदिनः प्रयोगः आधिक्येन भवति?

50. सर्वैः देवैः आकृष्टस्सन् अधोमुखेन पतितः वास्तुनरः ब्रह्माणं कथं प्रार्थयामास?

दीर्घोत्तरापेक्षिणः प्रश्नाः

१. वास्तुपुरुषस्य उत्पत्तिविषये विद्यमानं पौराणिककथाद्वयं विवृणुत ।

२. वास्तुपुरुषस्यविन्यास: कथंभवतीतिसचित्रंविवृणुत?

३. वास्तुपुरुषस्यअङ्गेषुदेवानांसंस्थिति: कथंभवतीतिविवृणुत?

४. परगेहवासफलंवास्तुशास्त्रानुसारेणविवृणुत।

५. स्वकीयगृहनिर्माणस्यावश्यकतांविवृणुत।

६. वास्तुशास्त्रस्यमहत्त्वंविवृणुत।

७. गृहस्थाश्रमस्यप्राधान्यंविशदयत।

८. गृहनिर्माणात्प्राक्भूचयनस्यमहत्त्वंप्रतिपाद्यवास्तुशास्त्रोक्तान्भूचयनसिद्धान्तान्प्रवाहचित्रद्वाराप्रदर्शयत।

९. भूचयनसिद्धान्तेषुग्रामवासविचारस्यप्राधान्यंनिरूप्यग्रामवासनिर्णयार्थंवास्तुशास्त्रेकेकेक्रमाःनिर्दिष्टाःसन्तीतिनिर्दिशत?

१०. ग्रामवासनिर्णयार्थंवास्तुशास्त्रोक्तेषुप्रकारेषुकमप्येकंप्रकारंविवृणुत?

११. नराकारचक्रमध्यमेनग्रामवासनिर्णयक्रमंसोदाहरणंविवृणुत।

१२. शिवाबलिविचारद्वाराग्रामवासनिर्णयक्रमंसोदाहरणंविवृणुत।

१३. काकिणीविचारार्थंनिर्दिष्टंवर्गाक्षरनियममधिकृत्यलघुटिप्पणींरचयत।

१४. काकिणीविचारंसोदाहरणंविवृणुत।

१५. भवननिर्माणार्थंकीदृशानिभूखण्डानिशुभदानि? सचित्रं विवृणुत।

१६. भवननिर्माणार्थंकीदृशानिभूखण्डानिअशुभदानि? सचित्रं निरूपयत ।

१७. कासुकासुदिक्षुभूखण्डस्यविस्तारःभवननिर्माणायशुभदायकःभवति? कासु कासु दिक्षु च अशुभदायकः भवति ? सचित्रं विशदत ।

१८. वास्तुशास्त्रेपिण्ड-आयादिसाधनस्यमहत्त्वंप्रतिपाद्यकदाआयसाधनस्यआवश्यकतानास्तीतिप्रतिपादयत?

१९. मुहूर्तचिन्तामण्युक्तरीत्यापिण्ड-आययोःसाधनक्रमंसोदाहरणंनिरूपयत।

२०. गृहस्यगृहस्वामिनश्चमेलापकचिन्तनक्रमंविशदव्यआयादिविचारःकेषांकरप्रमाणेनकरणीयःइतिस्पष्टयत?

२१. आयानांनामानि, दिशः, फलानि च विलिखत ।

२२. पदविन्यासप्रकारान्सलक्षणंनिर्दिशत।

२३. एकाशीतिपदवास्तुविन्यासेकोष्ठेषुदेवानांसंस्थितिःकथंभवतीतिसालेख्यंप्रदर्शयत?

२४. चतुष्षष्टिपदवास्तुविन्यासेकोष्ठेषुदेवानांसंस्थितिःकथंभवतीतिसालेख्यंप्रदर्शयत?

२५. पूर्वादिदिशाम्अधिपान्, तेषाम् अधिकारविषयान् च निर्दिशत ।

२६. षोडशप्रकोष्ठयुक्तेआवासीयवास्तुनिप्रकोष्ठविभागक्रमंसालेख्यंप्रदर्शयत।

२७. अष्टप्रकोष्ठयुक्तेआवासीयवास्तुनिप्रकोष्ठविभागक्रमंसालेख्यंप्रदर्शयत।

२८. ज्योतिषशास्त्रस्यसामान्यपरिचयंकुरुत?

२९. ज्योतिषशब्दस्यव्युत्पत्तिम्, ज्योतिषशास्त्रस्य निर्वचनानि च निर्दिशत ।

३०. वास्तुशास्त्र-ज्योतिषशास्त्रयोःअन्तःसम्बन्धंप्रतिपादयत।

अतिदीर्घोत्तरापेक्षिणः प्रश्नाः

१. वास्तुपुरुषस्य उत्पत्तिः कथम्भूत् ?द्वयोः पौराणिककथयोः आधारेण विशदयत।

२. वास्तुपुरुषस्य स्वरूपं सचित्रं प्रदर्श्य तस्य अङ्गेषु देवानां संस्थितिः कथं भवतीति विवृणुत?

३. वास्तुशास्त्रस्य महत्त्वं विवृणुत।

४. चतुर्षु आश्रमेषु गृहस्थाश्रमस्य महत्त्वं विवृणुत ।

५. परगृहवासस्य परिणामं भृशं विमृशत ।

६. पञ्चमहाभूतानाम्उत्पत्तिःकथमभूदितिविवृणुत?

७. वास्तुशास्त्रेणसहपञ्चमहाभूतानांसम्बन्धंसप्रवाहचित्रंविवृणुत ।

८. पञ्चमहाभूतान्यधिकृत्यदीर्घनिबन्धोलेख्यः।

९. ग्रामवासिनिर्णयमधिकृत्यलघुनिबन्धमेकमारचयत।

१०. शिवाबलि–
नराकारचक्रयोःमाध्यमेनग्रामवासिनिर्णयक्रमंसोदाहरणंनिरूपयत।

११. ग्रामवासिनिर्णयार्थंवास्तुशास्त्रनिर्दिष्टंकाकिणीविचारंसोदाहरणंप्रतिपादयत।

१२. ग्रामवासिनिर्णयस्यकमपिप्रकारद्वयंविवृणुत?

१३. भूमेःऔन्नत्य-
निम्नत्ववशात्कल्पितानांवास्तुभेदानांलक्षणानिफलानिचउपपादयत।

१४. भूमेःप्लवत्वानुरोधेन, वीथ्यानुरोधेन, पृष्ठानुरोधेन च शुभाशुभत्वं विमृशत ।

१५. भूखण्डस्य आकारवशात् एवं च विस्तारदिग्वशात् भवननिर्माणार्थं
शुभाशुभत्वं सचित्रं विशदयत ।

१६.
चतुर्णांवर्णाश्रमधर्माणांपरिचयंकृत्वावर्णानरोधेनभूमेःशुभाशुभत्वचिन्तनक्रमंविश
दयत।

१७. वास्तुशास्त्रोक्तान्भूपरीक्षणप्रकारान्विवृणुत।

१८. शल्योद्धारोनामकः? वास्तुशास्त्रानुसारेण शल्योद्धारस्य महत्वं प्रतिपाद्य
अंगस्पर्शनलक्षणवशात् प्रश्नाक्षरवशाच्च शल्यज्ञान प्रकारं , शल्यभेदवशात्
अशुभफलभेदंच विवृणुत।

१९.
वास्तुशास्त्रेसूक्ष्मदिग्ज्ञानस्यआवश्यकतांप्रतिपाद्यसूर्यसिद्धा◌ान्तोक्तरीत्यादिग्ज्ञा
नप्रकारंसालेख्यंनिरूपयत।

२०. वास्तुशास्त्रोपयुक्तानिमानानिनिरूपयत।

२१. पिण्ड-आयादिसाधनक्रमंसोदाहरणंप्रतिपादयत।

२२. एकाशीतिपदवास्तुविन्यासंसालेख्यंप्रतिपादयत।

२३. चतुष्षष्टिपदवास्तुविन्यासंसालेख्यंप्रतिपादयत।

२४. आवासीयवास्तुनिप्रकोष्ठविन्यासक्रमंसालेख्यंप्रतिपादयत।

२५. वास्तुशास्त्रोक्तान्द्वारस्थाननिर्णयसिद्धान्तान्सप्रमाणंप्रतिपादयत।

UGJYDS201

लघुत्तराक्षे पणःप्रश्नाः

१) जातकपारिजातस्य कर्ता कः?

२) जातकपारिजात ग्रन्थे मङ्गलाचरणे कस्य स्तुतिः क्रयते ?

३) मीनराशेः स्वरूपं कम्?

४) मथुनराशेः वर्णः कः?

५) कुम्भराशेः वर्णः कः?

६) संहराशेः अ धपतिः कः?

७) कुजस्य उच्चस्थानं कम्?

८) 'चापः' इति कस्य राशेः पर्यायपदं भवति?

९) दशवर्गा ण कानि? नामानि लखत।

१०) प्रथम (लग्न) भावस्य नामानि कानि?

११) पणफर स्थानानि कानि?

१२) केन्द्रस्थानानि कानि?

१३) वृषराशेः वासः कस्मिन् प्रदेशे वर्तते?

१४) कालपुरुषस्य'मनः' कस्य ग्रहस्य भवति?

१५) ताराग्रहाः के तथा नामानि लखत?

१६) सप्तमभावे केषु केषु ग्रहाणां कारकत्वं वर्तते?

१७) षड्बलानि कानि? नामानि लखत।

१८) चन्द्रस्य रत्नं कम्?

१९) ग्रहाणाम् अवस्थाः कति? तेषां नामानि लखत।

२०) षड्वर्गाणां नामानि लखत।

२१) कुजस्य रत्नं कम्?

२२) सूर्यस्य रत्नं कम्?

२३) तात्का लक मत्रस्थानानि कानि?

२४) चन्द्रस्य शत्रवः के?

२५) नवांशः नाम कम्? तेषां स्वरूपं च लखत।

२६) मेषराशेः अ धपतिः कः?

२७) कुजस्य मूलत्रिकोणरा शः का?

२८) बुधस्य उच्च स्थानं कम्?

२९) वर्गोत्तमं नाम कम्? तेषां स्वरूपं च लखत।

३०) मीनराशेः वर्णः कः?

३१) कर्कटराशेः कालपुरुषस्य अङ्गं कम्?

३२) एकस्य द्वादशांशस्य मानं कम्?

३३) एकस्य नवांशस्य मानं कम्?

३४) उपचयस्थानानि कानि?

३५) अपचयस्थानानि कानि?

३६) कालपुरुषस्य वाक् कारकः कः?

३७) दुःखकारकग्रहः कः?

३८) वृष राशेः नवांश गणना कुत्रतः भवति?

३९) द्रेक्काणस्य स्वरूपं कम्?

४०) पुरुषराशयः के?

४१) छायाग्रहो कौ?

४२) बुधस्य रत्नं कम्?

४३) अधोमुखराशयः के?

४४) मेषराशौ नवांशगणना कस्मात् रा शमारभ्य भवति?

४५) द् वतीयभावस्य नामानि कानि?

४६) त्रिस्कन्धेषु जातकपारिजातः कस्मिन् स्कन्धे अन्तर्भवति?

४७) सूर्यस्य मत्रा ण कानि?

४८)शनेः वर्णः कः?

४९) चन्द्रस्य पर्यायपदानि कानि ?

५०) सूर्यस्य रु चः कम् ?

दीर्घोत्तरापे क्षणःप्रश्नाः

१) ग्रन्थोक्तरीत्या कालपुरुषस्य अङ्ग वभागं लखत?

२) राशीनां स्वरूप वचारं समग्रं वर्णयत?

३) राशीनां केन्द्र, पणफर, आपोक्लिम स्थानानि लखत।

४) राशीनां ब्राह्मण, क्षत्रिय, वैश्य, शूद्रादि निरूपणं प्रतिपादयत?

५) द्वादशराशीनां वर्ण वचारः प्रतिपादयत?

६) राशीनां अ धपतयः के? लखत।

७) सोदाहरणं नवांशसाधनं कुरुत?

८) कालपुरुषस्य आत्मादि वभागं प्रतिपादयत?

९) सूर्यस्य स्वरूपं वर्णयत?

१०) ग्रहाणां दश अवस्थाः लखत?

११) ग्रहाणां वर्ण वचारं प्रतिपादयत?

१२) सूर्यादि ग्रहाणां रत्न वचारं लखत?

१३) कालबलं प्रतिपादयत?

१४) ग्रहाणां तात्का लकमैत्री वचारं लखत।

१५) पंचधामैत्री वचारं ववृणुत।

१६) स्थानबलं नाम कम्? स्वरूपं लखत।

१७) ग्रहाणाम् उच्च-नीच स्थानानि लखत।

१८) ग्रहाणां पञ्चअवस्थाः लखत।

१९) ग्रन्थोक्तरीत्या मङ्गलाचरणं लखत?

२०) राशीनां क्रूर-सौम्य वभागः लखत।

२१) द्वादशांशः नाम कम्? स्वरूपं लखत।

२२) ग्रहाणां वप्रादि संज्ञा लखत।

२३) षड्वर्ग वचारं प्रतिपादयत।

२४) ग्रहाणां नवग्रह रत्न वचारं लखत?

२५) राशीनां चर-स्थिर-द् वस्वभावादि संज्ञाः।

२६) ग्रहाणां मूलत्रिकोणराशयः के? लखत।

२७) ग्रहाणां राजत्वादि वचारं लखत?

२८) ग्रहाणां कक्षाक्रमः वर्णयत ।

२९) चन्द्रस्य स्वरूपं लखत ।

३०) राशीनां वर्ण वचारः प्रतिपादयत ।

अतिदीर्घोत्तरापे क्षणःप्रश्नाः

१) द्वादशराशीनां स्वरूप वचारं समग्रं प्रतिपादयत।

२) दशवर्गाणां नामानि व लख्य स्वरूपं च लखत।

३) सप्तवर्गाणां नामानि सोदाहरणेन प्रतिपादयत।

४) सूर्यादि नवग्रहाणां प्रत्येकग्रहस्य नामान्तरा ण (पर्यायपदानि) लखत?

५) सूर्यादि नवग्रहाणां स्वरूपं सप्रमाणं श्लोकसहितं च लखत?

६) सूर्यादीनां बालयादि अवस्थानां प्रमाणं च लखत।

७) सूर्यादि ग्रहाणां रत्न वचारं सप्रमाणं लखत?

८) सूर्यादि ग्रहाणां षड्बल (स्थान, दिग्, अयन, काल, चेष्टा, नैस र्गक) बलानां वचारं प्रतिपादयत?

९) ग्रहाणां दृष्टि वचारः श्लोकसहितं लखत।

१०) ग्रहाणां तात्का लकमैत्री वचरः सोदाहरणं लखत।

११) ग्रहाणां नैस र्गक शत्रु- मत्र-सम वचारं लखत।

१२) ग्रहेभ्यः वचीरणीय वषयः कक्षाक्रमश्च लखत।

१३) षोडशांशचक्रं सोदाहरणं लखत?

१४) राशीनां चतुष्पदादि संज्ञाः लखत।

१५) ग्रहाणां कालात्मा, राजत्वादि निरूपणं सश्लोकं लखत।

१६) ग्रहाणां द्रव्य, अ धदेवता वचारश्च लखत।

१७) द्वादशांशसाधनं सोदाहरणं लखत।

१८) नवांशसाधनं सोदाहरणं लखत?

१९) षोडशांशसाधनं सोदाहरणं क्रयताम्?

२०) जाग्रदादि अवस्थानां नामानि लख्य स्वरूपं लखत।

२१) ग्रन्थोक्त मङ्गलाचरणं श्लोकसहितं प्रतिपादयत?

२२) राशीनां स्त्री-पुरुष ,ह्रस्व दीर्घ (क्रूर-सौम्य) वभागं लखत।

२३) ग्रहाणां नरादि संज्ञा, महाभूता धपत्यं च लखत।

२४) ग्रहाणां उच्च-नीच-मूलत्रिकोण स्थानानि च लखत।

२५) ग्रहयुद्धस्य लक्षणं लखत ।